

نقش میانجی گر مدل پنج عاملی شخصیت در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی

سمیه احسانی نسب^۱، حدیث نگهداری کردبچه^۲*

چکیده

مقدمه: از عوامل مهمی که در سال‌های اخیر به آن توجه شده است و بر خشونت زناشویی تأثیر به‌سزایی دارد، طرحواره‌های ناسازگار اولیه و صفات پنج عاملی شخصیت است. هدف پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی گر مدل پنج عاملی شخصیت در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی بود.

روش پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل همه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین در نیمسال تحصیلی اول ۹۶-۱۳۹۵ بود. ابزار پژوهش مقیاس تاکتیک‌های تعارضی تجدید نظر شده؛ نسخه کوتاه پرسش‌نامه طرحواره و مقیاس پنج بزرگ بود. داده‌ها با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد عامل روان‌رنجورخوبی شخصیت رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی ($B=0/2183, Z=2/73$) را در سطح $0/01$ میانجی‌گری می‌کند. عامل توافق‌پذیری شخصیت رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی ($B=0/1781, Z=2/51$) را در سطح $0/05$ میانجی‌گری می‌کند.

نتیجه‌گیری: منطبق بر یافته‌های پژوهش حاضر طرحواره‌های ناسازگار اولیه قادر به پیش بینی صفات شخصیت نیز هستند. افراد روان‌رنجورخو احساسات مخرب و ناخشنودی را تجربه می‌کنند و عواطف ناپایداری دارند. افرادی که از خوشایندی بالایی برخوردارند، اغلب به فکر دیگران هستند و بر نزدیکی بر دیگران تأکید دارند و در کل آن‌ها اجتماعی هستند. در نهایت این صفات منجر به فراخوانی یا عدم فراخوانی خشونت می‌شود.

کلیدواژه: خشونت زناشویی "شخصیت" طرحواره‌ها

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۶/۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۲/۲۳

استناد: احسانی نسب سیمیه، نگهداری کردبچه حدیث. نقش میانجی گر مدل پنج عاملی شخصیت در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی، فصلنامه خانواده و بهداشت، ۱۳۹۷؛ ۸(۲): ۲۴-۱۳

^۱. روان‌شناسی شخصیت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین، تهران، ایران.

^۲. نویسنده مسئول، کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرقدس، negahdari27@yahoo.com

مقدمه:

خشونت زناشویی^۱ به این دلیل که در حریم خصوصی افراد رخ می‌دهد، از خشونت‌های دیگر متمایز است (۱). خشونت خانگی^۲ و خشونت خانوادگی مترادف با خشونت زناشویی به کار می‌رود (۲، ۳). واژه خشونت شریک جنسی به خشونت بین شرکای عاشقانه اشاره دارد و رفتارهای عمدی اجباری مانند وارد کردن صدمه جسمانی^۳، سوءاستفاده روان‌شناختی^۴، تجاوز جنسی^۵، نگه داشتن در انزوای اجتماعی^۶، مزاحمت^۷، محرومیت^۸، اِرعاب^۹، و تهدید^{۱۰} تعریف شده است. این رفتارها توسط کسی صورت می‌گیرد که رابطه-ای صمیمانه یا روزانه با قربانی بزرگسال یا نوجوان داشته یا دارد یا تمایل به چنین رابطه‌ای دارد. این رفتارها با هدف ایجاد کنترل یک شریک بر دیگری صورت می‌گیرد (۴).

نظریه پردازان اجتماعی-شناختی پیشنهاد می‌کنند کسانی که مرتکب پرخاشگری و خشونت می‌شوند سطوح بالایی از طرح-واره‌های ناسازگار اولیه را دارا هستند (۵). طرح‌واره‌ها، سازه‌های شناختی پایدار و عمیقی هستند که از تعامل استعداد ژنتیکی فرد و عوامل محیطی شکل می‌گیرند و نتیجه آن شکل‌گیری مجموعه‌ای از عقاید و باورها در مورد خود و دیگران است که از طریق آن شرایط ارزیابی و تفسیر می‌شوند (۶). در الگوی طرح‌واره‌ای، طرح‌واره‌ها بر طبق پنج نیاز هیجانی ارضا نشده تقسیم می‌شوند که آن‌ها را «حوزه‌های طرح‌واره» نامیده‌اند که عبارتند از: ۱. بریدگی و طرد^{۱۱}، ۲. خودگردانی و عملکرد مختل^{۱۲}، ۳. محدودیت‌های مختل^{۱۳}، ۴. دیگرجهت‌مندی^{۱۴} و ۵. گوش به زنگی بیش از حد و بازداری^{۱۵} (۷). هم راستا با این نظریه، کورال و کالویت (۸) در پژوهشی نتیجه گرفتند که شناسایی و تعدیل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در برنامه‌های درمانی برای درمان خشونت در بافت زناشویی افراد از عوامل مهمی به حساب می‌آیند.

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، آسیب‌پذیری خاصی را برای انواع آشفتگی‌های روان‌شناختی و آسیب‌شناسی شخصیت ایجاد می‌نماید و افراد دارای اختلال شخصیت نسبت به افراد سالم دارای طرح‌واره‌های ناسازگار بیش‌تری هستند (۹-۱۱). مدل پنج عاملی شخصیت که به‌عنوان طرح‌واره‌های شناختی معرفی شده‌اند که صفات جزئی‌تر را سازمان‌دهی می‌کنند (۱۲)، پنج بعد گسترده را برای شخصیت فرض می‌کند که تنوع گسترده الگوهای پایدار چگونگی رفتار افراد را توصیف و تبیین می‌کند. این پنج بعد شامل برون‌گرایی^{۱۶}، خوشایندی^{۱۷}، وظیفه‌شناسی^{۱۸}، روان‌رنجورخویی^۱ و تجربه‌پذیری^۲ است. بعد برون‌گرایی با رفتارهایی نظیر جمع-

1. marital violence
2. domestic violence
3. physical injury
4. psychological abuse
5. sexual assault
6. social isolation
7. stalking
8. deprivation
9. intimidation
10. threat
11. disconnection and rejection
12. impaired autonomy and performance
13. impaired limits
14. other/directedness
15. over-vigilance and inhibition
16. extraversion
17. agreeableness
18. conscientiousness

گرایی، ابراز وجود، و جسارت، بعد خوشایندی با رفتارهایی نظیر اعتماد، دلرحم بودن، و نوع دوستی، بعد وظیفه‌شناسی با رفتارهایی نظیر نظم، سعی و کوشش، و خویش‌داری، بعد روان‌رنجورخویی با رفتارهای نظیر خصومت، اضطراب، افسردگی، خودآگاهی، تحریک‌پذیری، و تکانش‌گری و بعد تجربه‌پذیری با رفتارهایی نظیر آرمان‌گرایی، عقل‌گرایی، و بی‌پروایی مشخص می‌شود (۱۳). هینس و سادینو (۱۴) رابطه مدل پنج عاملی شخصیت را با خشونت روانی، جسمانی، و جنسی نسبت به همسر و شریک جنسی و تجربه خشونت روانی، جسمانی، و جنسی از جانب همسر و شریک جنسی در مردان و زنان بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که صفات روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، و وظیفه‌شناسی زیاد و صفت توافق‌جویی کم با آزارگری روانی در زنان همبسته بود. همین‌طور صفت خوشایندی کم و صفت روان‌رنجورخویی زیاد پیش‌بینی‌کننده آزارگری جسمانی و صفات برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی زیاد پیش‌بینی‌کننده آزارگری جنسی در زنان بود. مردان با صفت روان‌رنجورخویی زیاد مستعد آزارگری روانی و جسمانی بودند. آلو و همکاران (۱۵) صفات گشودگی، برون‌گرایی و روان‌رنجورخویی و بارلت و اندرسون (۱۶) صفات تجربه‌پذیری و توافق‌جویی را عوامل محافظت‌کننده و روان‌رنجورخویی را عامل خطری برای خشونت همسر پیشنهاد کردند.

خشونت یکی از مشکلات بهداشت عمومی در سراسر جهان است که طبق آمار جهانی از هر ۴ رابطه ۱ رابطه را تحت تأثیر قرار داده است. طبق آمار جهانی ۱۵ تا ۷۱ درصد زنان کل جمعیت جهان در معرض خشونت خانگی قرار دارند. چنین آمار جهانی برای مردان وجود ندارد (۱۷، ۱۸). رسولیان و همکاران (۱۹) در پژوهش خود گزارش کردند که بیش از ۳۸ درصد زنان شهر تهران در طول عمر خود در معرض خشونت جسمانی از جانب همسران شان قرار داشته‌اند. خشونت اثرات زیان‌باری بر سلامت جسمانی و روان‌شناختی و توانایی فرد قربانی برای زندگی سالم و موفق دارد و ممکن است این پیامدهای نامطلوب به خانواده‌ی این افراد، روابط شان، و جامعه نیز تعمیم یابد (۲۰).

با توجه به شیوع خشونت و پیامدهای آن برای فرد، خانواده و جامعه اهمیت و ضرورت این پژوهش بر ضرورت انجام آن می‌افزاید. از این رو هدف اصلی این پژوهش پاسخ‌گویی به این سوال بود که آیا مدل پنج عاملی شخصیت رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را میانجی‌گری می‌کند؟

روش پژوهش:

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری این پژوهش شامل همه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین در نیمسال تحصیلی اول ۹۶-۱۳۹۵ بود. توجه به این که حجم نمونه یکی از ارکان اصلی هر پژوهش محسوب می‌شود و تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر نتایج پژوهش دارد، لازم است تا حجم نمونه پژوهش حاضر با توجه به روش تحلیل داده‌ها بیشتر مورد توجه قرار گیرد. از آن‌جا که حجم نمونه در مدل‌های ساده زیر ۱۰۰، در مدل‌های کمی پیچیده بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر و در مدل‌های پیچیده بالای ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است (۲۱) و با توجه به تعداد متغیرهای مورد بررسی، پژوهش حاضر از نوع مدل‌های کمی پیچیده به حساب می‌آید و با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه، نمونه آماری این پژوهش شامل ۲۵۰ دانشجوی بود که به روش نمونه‌برداری در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند. از جمله ملاک‌های ورود به پژوهش طول مدت زندگی مشترک حداقل برای مدت ۲ سال بود.

ابزار پژوهش

1. neuroticism

2. openness to experience

مقیاس پنج بزرگ. به منظور سنجش صفات پنج عاملی شخصیت از مقیاس پنج بزرگ استفاده شد که شامل ۴۴ آیتم است و به وسیله جان و سریواستاوا (۱۹۹۹؛ نقل از نصرت آبادی، جوشن لو و جعفری کندوان، ۱۳۸۵) طراحی شده و در آن پاسخ هر سوال در طیف پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالف، تا حدودی مخالف، نه موافق و نه مخالف، تا حدودی موافق، کاملاً موافق، مشخص می شود. جان و سریواستاوا (۱۹۹۹) ضریب بازآزمایی به فاصله ۳ ماه را برای این مقیاس ۰/۸۰ تا ۰/۹۰ گزارش کردند. روایی همگرای آن به وسیله همبستگی آن با ابزارهای دیگر سنجش ۵ عامل شخصیت روایی مطلوبی نشان داده است (جان و سریواستاوا، ۱۹۹۹).

مقیاس تاکتیک‌های تعارضی تجدید نظر شده. مقیاس تاکتیک‌های تعارضی دامنه تعارض‌های جسمانی و روانشناختی هر دو زوج در روابط روزانه، جنسی و زناشویی و استفاده از استدلال و مذاکره برای مقابله با این تعارض‌ها را بر اساس نظریه تعارض^۱ (بر اساس این نظریه وجود تعارض در تعاملات اجتماعی امری اجتناب ناپذیر است و تاکتیک‌های مدیریت تعارض بر روی یک پیوستار قرار دارد که از تاکتیک‌های خشن نظیر استفاده از اجبار و زور تا تاکتیک‌های منفعل نظیر بحث آرام پیرامون مسائل مختلف در نوسان است) مورد ارزیابی قرار می داد. این مقیاس در سال ۱۹۹۶ به دلایل مختلف از جمله اینکه (۱) رفتارها را برحسب وخامت مرتب می کرد؛ چنین ترتیبی به طور ضمنی گویای این بود که پرخاشگری روانشناختی نسبت به حمله‌ی جسمانی کم تر زیان بخش است، (۲) ابعاد مهمی از خشونت همچون خشونت جنسی را پوشش نمی داد، و (۳) دلایل استفاده از خشونت را نمی سنجید و موقعیتی که خشونت در آن رخ می داد را نادیده می گرفت؛ توسط استراوس و همکاران مورد تجدید نظر قرار گرفت. مقیاس تاکتیک‌های تعارضی تجدید نظر شده (CTS-2) یک ابزار خود ارزیابی برای ارزیابی تعارض‌های زناشویی به صورت دو جانبه (ارتکاب خشونت یا قربانی خشونت بودن) در طی یک سال گذشته است و شامل ۷۸ سوال است که پنج خرده مقیاس «حمله جسمانی^۲»، «اجبار جنسی^۳»، «پرخاشگری روانشناختی^۴»، «صدمه^۵» و «مذاکره^۶» را در یک طیف لیکرت مورد ارزیابی قرار می دهد. این مقیاس در یک طیف لیکرت از «۰= هرگز»، «۱= یک بار در سال گذشته»، «۲= دو بار در سال گذشته»، «۳= سه تا پنج بار در سال گذشته»، «۴= شش تا ده بار در سال گذشته»، «۵= یازده تا بیست بار در سال گذشته»، «۶= بیش از بیست بار در سال گذشته»، تا «۷= در سال گذشته اتفاق نیفتاده اما قبل از آن رخ داده است»، رتبه بندی شده است. از آنجا که این مقیاس تعارض‌های زناشویی را در سال گذشته مورد ارزیابی قرار می دهد، رتبه ۷ در این مقیاس به دو صورت مورد استفاده قرار می گیرد: (۱) هنگامی که خشونت تنها در سال گذشته مورد نظر باشد که در این صورت برای رتبه ۷ در نمره گذاری نمره صفر در نظر گرفته می شود، و (۲) هنگامی که شیوع خشونت در زندگی زناشویی مورد نظر باشد که در این صورت برای رتبه ۷ در نمره گذاری نمره یک در نظر گرفته می شود (۲۲). در ایران پناغی و همکاران (۲۳) با استفاده از روش تحلیل عاملی و با حذف خرده مقیاس‌های «اجبار جنسی» و «آسیب» ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۶۶ تا ۰/۸۶ را به عنوان شاخصی از همسانی درونی مقیاس تاکتیک‌های تعارضی تجدید نظر شده گزارش کردند. در ایران همبستگی مثبت بین خرده مقیاس‌های «حمله جسمانی» و «پرخاشگری روانشناختی» را به عنوان شاخصی از روایی همگرا و عدم وجود همبستگی بین خرده مقیاس‌های «حمله جسمانی»، «پرخاشگری روانشناختی» و خرده مقیاس «مذاکره» را به عنوان شاخصی از روایی واگرا مقیاس تاکتیک‌های تعارضی تجدید نظر شده گزارش کردند (۲۳).

1. conflict theory
2. physical assault
3. sexual coercion
4. psychological aggression
5. injury
6. negotiation

نسخه کوتاه مقیاس طرح‌واره یانگ. نسخه کوتاه ۷۵ سؤالی این مقیاس توسط یانگ^۱ ساخته شد که ۱۵ طرح‌واره ناسازگار اولیه را در طیفی لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً درست درباره من = ۶ تا کاملاً غلط درباره من = ۱ ارزیابی می‌کند. این طرح‌واره‌ها شامل محرومیت هیجانی سوال‌های ۱ تا ۵؛ رهاشدگی/بی‌ثباتی سوال‌های ۶ تا ۱۰؛ بی‌اعتمادی/بدرفتاری سوال‌های ۱۱ تا ۱۵؛ انزوای اجتماعی/بیگانگی سوال‌های ۱۶ تا ۲۰؛ نقص/شرم سوال‌های ۲۱ تا ۲۵؛ شکست سوال‌های ۲۶ تا ۳۰؛ وابستگی/بی‌کفایتی سوال‌های ۳۱ تا ۳۵؛ آسیب‌پذیری نسبت به بیماری سوال‌های ۳۶ تا ۴۰؛ خودتحوّل/نایافته/گرفتار سوال‌های ۴۱ تا ۴۵؛ اطاعت سوال‌های ۴۶ تا ۵۰؛ فداکاری سوال‌های ۵۱ تا ۵۵؛ بازداری هیجانی سوال‌های ۵۶ تا ۶۰؛ معیارهای سرسختانه/بیش‌انتقادی سوال‌های ۶۱ تا ۶۵؛ استحقاق/بزرگ‌منشی سوال‌های ۶۶ تا ۷۰؛ خویش‌داری/خودکنترلی ناکافی سوال‌های ۷۱ تا ۷۵ و حوزه‌های طرح‌واره‌ای شامل بریدگی و طرد؛ خودگردانی و عملکرد مختل؛ محدودیت‌های مختل؛ دیگرجهت‌مندی؛ و گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری است (۲۴). والر و همکاران (۲۴) آلفای کرونباخ این مقیاس را به‌عنوان شاخصی از همسانی درونی برای خرده‌مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۸۰ و برای کل مقیاس ۰/۹۶ به‌دست آوردند و نشان دادند این پرسشنامه روایی افتراقی مطلوبی دارد. در ایران برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۹۰ تا ۰/۶۲ گزارش کرده‌اند و تحلیل مؤلفه اصلی رده بالاتر، سه عامل رده بالاتر را در راستای یافته‌های پیشین نشان داد (۲۵).

پس از انتخاب آزمودنی‌ها براساس ملاک‌های ورود به پژوهش و ملاک‌های خروج از پژوهش و ارائه توضیحات یکسانی به افراد درباره اهداف پژوهش و چگونگی تکمیل پرسش‌نامه‌ها و اعلام رضایت شرکت‌کننده‌ها، افراد به صورت گروهی در داخل کلاس‌ها پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. داده‌های پژوهش حاضر با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته‌ها:

در پژوهش حاضر ۹۷ نفر (۴۱/۶ درصد) مرد و ۱۳۶ نفر (۵۸/۴ درصد) زن بودند. در پژوهش حاضر ۷۷ نفر (۳۳/۰ درصد) از شرکت‌کنندگان کمتر از ۳۰ سال، ۵۰ نفر (۲۱/۵ درصد) ۳۱ تا ۳۵ سال، ۴۱ نفر (۱۷/۶ درصد) ۳۶ تا ۴۰ سال و ۶۵ نفر (۲۷/۹ درصد) بالاتر از ۴۱ سال داشتند. گفتنی است که میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت‌کنندگان به ترتیب ۳۵/۴۵ و ۷/۷۱ بود. میزان تحصیلات ۱۷ نفر (۷/۳ درصد) از شرکت‌کنندگان کاردانی، ۱۰۵ نفر (۴۵/۱ درصد) کارشناسی، ۹۵ نفر (۴۰/۸ درصد) کارشناسی ارشد و ۱۶ نفر (۶/۹ درصد) دکتری بود. در پژوهش حاضر ۱۴۷ نفر (۶۳/۱ درصد) شاغل و ۸۶ نفر (۳۶/۹ درصد) غیرشاغل بودند. در پژوهش حاضر ۶۴ نفر (۲۷/۵ درصد) از شرکت‌کنندگان کمتر از ۳ سال، ۶۷ نفر (۲۸/۸ درصد) ۴ تا ۷ سال، ۴۷ نفر (۲۰/۲ درصد) ۸ تا ۱۲ سال و ۵۵ نفر (۲۳/۶ درصد) بالاتر از ۱۳ سال تجربه زندگی مشترک با همسر خود را داشتند. گفتنی است که میانگین و انحراف استاندارد سال‌های ازدواج شرکت‌کنندگان به ترتیب ۸/۷۶ و ۶/۹۹ بود. در پژوهش حاضر ۷۸ نفر (۳۳/۵ درصد) از شرکت‌کنندگان فاقد فرزند، ۸۲ نفر (۳۵/۲ درصد) یک فرزند، ۵۷ نفر (۲۴/۵ درصد) دو فرزند و ۱۶ نفر (۶/۹ درصد) سه فرزند یا بیشتر از سه فرزند داشتند.

¹. Young, J. E.

جدول ۱. میانگین، انحراف استاندارد و ضریب آلفای کرونباخ طرحواره‌های ناسازگار اولیه، صفات شخصیت و خشونت زناشویی

Table 1. Mean, standard deviation and Cronbach's alpha coefficient of early maladaptive schemas, personality traits and marital violence

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آلفای کرونباخ	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس	چولگی
شخصیت - روان رنجور خوبی	۲۶/۶۵	۸/۵۸	۰/۷۱۲	۰/۳۰۳	-۱/۲۸۳	۰/۴۴۱	۲/۲۶۶	۰/۳۰۳
شخصیت - برونگرایی	۲۸/۱۶	۸/۱۰	۰/۷۶۰	۰/۲۲۷	۱/۱۳۹	۰/۴۴۸	۲/۲۳۰	۰/۲۲۷
شخصیت - تجربه پذیری	۲۹/۳۰	۱۰/۶۲	۰/۶۹۴	۰/۰۳۲	-۰/۳۴۵	۰/۴۱۷	۲/۳۹۶	۰/۰۳۲
شخصیت - توافق پذیری	۲۵/۴۹	۷/۳۱	۰/۷۱۸	۰/۱۶۴	-۰/۹۲۲	۰/۵۴۶	۱/۸۳۲	۰/۱۶۴
شخصیت - وظیفه شناسی	۲۶/۲۷	۶/۷۶	۰/۸۴۴	-۰/۰۷۳	۰/۵۳۷	۰/۴۲۳	۲/۳۶۴	-۰/۰۷۳
طرحواره - بریدگی / طرد	۸۰/۵۹	۳۲/۴۷	۰/۹۴۵	-۰/۱۴۰	۰/۷۸۰	۰/۴۰۸	۲/۵۷۶	-۰/۱۴۰
طرحواره - خودگردانی و عملکرد مختل	۶۰/۶۳	۳۱/۹۲	۰/۹۳۲	-۰/۰۳۶	-۰/۷۶۷	۰/۱۵۸	۶/۳۴۴	-۰/۰۳۶
طرحواره - دیگرجهت مندی	۳۱/۸۴	۱۵/۲۶	۰/۸۴۹	-۰/۰۵۷	-۱/۱۹۴	۰/۳۱۰	۳/۲۲۹	-۰/۰۵۷
طرحواره - گوش به زنگی	۳۰/۸۸	۱۲/۱۷	۰/۸۰۹	۰/۰۲۲	-۱/۰۸۹	۰/۳۲۷	۳/۰۶۳	۰/۰۲۲
طرحواره - محدودیت های مختل	۳۱/۰۹	۱۱/۵۲	۰/۸۱۶	-۰/۷۹۸	-۰/۷۴۳	۰/۳۹۲	۲/۵۵۰	-۰/۷۹۸
خشونت زناشویی	۳۹/۶۰	۲۳/۴۵	۰/۹۱۵	۰/۰۴۳	-۰/۳۱۱	متغیر ملاک	متغیر ملاک	۰/۰۴۳

جدول فوق نشان می دهد که شاخص های مربوط به چولگی و کشیدگی هیچ کدام از عامل ها از مرز ± 2 عبور نکرده است. همچنین نتایج جدول ۱ نشان می دهد که مسئله همخطی بودن نیز در متغیر های تحقیق رخ نداده است. در پژوهش حاضر مقادیر بدست آمده از محاسبه عامل تورم واریانس و ضریب تحمل نشان داد که پدیده همخطی بودن در متغیرهای پژوهش رخ نداده است.

در ادامه مفروضه نرمال بودن توزیع چند متغیری با استفاده از روش تحلیل اطلاعات مربوط به «فاصله مهلنوبایس (D)^۱» و ترسیم منحنی توزیع آن ارزیابی شد. نتایج نشان داد که اطلاعات مربوط به هیچ شرکت کننده ای پرت های چند متغیری تشکیل نداده، لذا چنین نتیجه گیری شد که توزیع چند متغیری اطلاعات شرکت کننده نرمال است.

در مدل اندازه‌گیری پژوهش حاضر چنین فرض شده است که متغیر مکنون طرحواره های ناسازگار اولیه به وسیله پنج نشانگر بریدگی / طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، دیگرجهت مندی، گوش به زنگی و محدودیت های مختل سنجیده می شود. حال سوال این است که آیا متغیرهای مشاهده شده از توان لازم برای اندازه گیری متغیر مکنون طرحواره های ناسازگار اولیه برخوردارند؟ به منظور آزمون مدل اندازه‌گیری پژوهش، تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار AMOS 7.0 و برآورد بیشینه احتمال^۲ (ML) انجام شد. بررسی شاخص برازندگی کای اسکوئر نشان داد که $(p < 0.01)$ ، $df = 233$ ، $(\chi^2/N = 233)$ مدل با داده های گراوری شده برازش قابل قبول ندارد. ارزیابی دیگر شاخص های برازندگی نیز نشان داد که شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA^۳) که برابر با ۰/۱۲۱ بود (گفته می شود ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب کوچکتر از ۰/۰۸ نشانگر برازش قابل قبول و کوچکتر از ۰/۰۵ نشانگر برازش عالی مدل با داده های گردآوری شده است) از برازش مدل با داده ها حمایت نمی کند. در مقابل، شاخص نکویی برازش (GFI^۴) برابر با ۰/۹۶۳، شاخص نکویی برازش تعدیل شده (AGFI^۵) برابر با ۰/۸۹۰ و شاخص برازش تطبیقی (CFI^۶) برابر با ۰/۹۸۵ بود (گفته می شود شاخص برازش تطبیقی بزرگتر از ۰/۹۰ نشانگر برازش قابل قبول و بزرگتر از ۰/۹۵۰ نشانگر برازش عالی مدل با داده های گردآوری شده است) و سه شاخص برازندگی مزبور از برازش قابل قبول مدل با داده ها حمایت نمود. با توجه به اهمیت شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب به منظور تقلیل آن، شاخص های اصلاح ارزیابی و با ایجاد کوواریانس بین خطاهای دو نشانگر دیگرجهت مندی و خودگردانی و عملکرد مختل مدل اندازه گیری اصلاح و در نهایت شاخص هایی به دست آمد که نشان داد مدل اندازه گیری با داده ها برازش قابل قبول دارد (RMSEA = ۰/۰۷۲ و AGFI = ۰/۹۴۹، GFI = ۰/۹۸۶، CFI = ۰/۹۶۶، $(\chi^2/N = 233)$ ، $df = 4$) (۸/۲۶۴).

جدول ۳. پارامترهای مدل اندازه گیری در تحلیل عاملی تأییدی

Table 3. Parameters of the measurement model in the confirmatory factor analysis

متغیر مکنون - نشان گر	برآورد پارامتر	پارامتر استاندارد	خطای استاندارد	نسبت بحرانی
	b	β		
طرح‌واره - بریدگی / طرد	۳/۲۱۰	۰/۹۷۵	۰/۱۸۱	۱۷/۶۹۳**
طرح‌واره - خودگردانی و عملکرد مختل	۲/۴۸۳	۰/۹۳۲	۰/۱۴۹	۱۳/۹۸۵**
طرح‌واره - دیگرجهت مندی	۱/۰۶۵	۰/۸۳۶	۰/۰۷۴	۱۴/۳۴۰**
طرح‌واره - گوش به زنگی	۱/۰۳۵	۰/۸۱۷	۰/۰۷۴	۱۶/۶۵۲**
طرح‌واره - محدودیت‌های	۱	۰/۷۷۸		

1. Mahalanobis distance (D)

2. Maximum Likelihood

3. Root Mean Square Error of Approximation

4. Goodness of fit index

5. Goodness of fit index

6. Comparative fit index

مختل

نکته: چون بارهای عاملی مربوط به محدودیت های مختل با عدد ۱ تثبیت شده، بنابراین پارامتر خطای استاندارد و نسبت بحرانی آن محاسبه نشده است. $P < 0/01$ **

همچنان که جدول فوق نشان می دهد کمترین بار عاملی متعلق به نشانگر محدودیت های مختل است که مقدار آن برابر با ۰/۷۷۸ می باشد و بالاترین بار عاملی متعلق به نشانگر بریدگی/طرد است که مقدار آن برابر با ۰/۹۷۵ می باشد. در کل نتایج جدول فوق بیانگر آن است که همه متغیرهای مشاهده شده به صورت قابل قبول و معنادار متغیر مکنون طرحواره های ناسازگار اولیه را اندازه گیری می کند.

استفاده از روش تحلیل مدل یابی معادلات ساختاری برای ارزیابی چگونگی برازش مدل ساختاری پژوهش با داده های گردآوری شده نشان داد که مدل برازش قابل قبولی با داده ها دارد. اگرچه شاخص مجذور کای در سطح ۰/۰۱ معنادار بود ($\chi^2 = 94/088, p < 0/01$)، و این موضوع بیانگر عدم برازش مدل ساختاری با داده های گردآوری شده بود، با وجود این دیگر شاخص های برازندگی از برازش قابل قبول مدل با داده ها حمایت نمودند. شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) برابر با ۰/۰۷۶ بود، شاخص نکویی برازش (GFI) برابر با ۰/۹۲۲، شاخص نکویی برازش تعدیل شده (AGFI) برابر با ۰/۸۹۴ و شاخص برازش تطبیقی (CFI) برابر با ۰/۹۴۷ بود. در مجموع این نتایج بیانگر آن بود که مدل ساختاری پژوهش حاضر با داده های گردآوری شده برازش قابل قبول دارد.

جدول ۴. ضرایب مسیر کل و مستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

Table 3. Total and direct path coefficients between research variables in structural model

مسیرها	b	S.E	β	سطح معناداری
ضریب مسیر کل	۰/۸۳۹	۰/۱۴۹	۰/۴۲۹	۰/۰۰۱
ضریب مسیر	۰/۲۶۳	۰/۰۵۴	۰/۳۶۹	۰/۰۰۱
مستقیم	-۰/۰۳۳	۰/۰۵۲	-۰/۰۴۹	۰/۵۰۲
طرح‌واره- تجربه‌پذیری	-۰/۲۶۹	۰/۰۶۸	-۰/۳۰۳	۰/۰۰۱
طرح‌واره- توافق‌پذیری	-۰/۲۵۳	۰/۰۵۳	-۰/۳۶۴	۰/۰۰۱
طرح‌واره- وظیفه‌شناسی	-۰/۰۸۵	۰/۰۶۹	-۰/۰۹۴	۰/۱۹۸
روان‌رنجورخویی- خشونت‌زناشویی	۰/۸۳۰	۰/۲۴۷	۰/۳۰۳	۰/۰۰۱
برون‌گرایی- خشونت‌زناشویی	-۰/۰۰۹	۰/۲۳۹	-۰/۰۰۳	۰/۹۸۸
تجربه‌پذیری- خشونت‌زناشویی	-۰/۲۹۵	۰/۱۷۷	-۰/۱۳۴	۰/۰۸۸
توافق‌پذیری- خشونت‌زناشویی	-۰/۷۰۴	۰/۲۳۰	-۰/۲۵۰	۰/۰۰۵
وظیفه‌شناسی- خشونت‌زناشویی	-۰/۱۳۳	۰/۱۵۴	-۰/۰۶۱	۰/۳۶۶
طرح‌واره- خشونت‌زناشویی	۰/۳۵۳	۰/۱۳۷	۰/۱۸۰	۰/۰۱۰
ضریب مسیر	۰/۴۷۴	۰/۱۲۴	۰/۲۴۹	۰/۰۰۱

غیرمستقیم

جدول ۴ نشان می‌دهد ضریب مسیر کل (مجموع ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم) مربوط به متغیر مکنون طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($\beta=0/429, p<0/01$). ضریب مسیر مربوط به عامل روان رنجورخویی شخصیت با خشونت زناشویی ($\beta=0/303, p<0/01$) مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار است و ضریب مسیر مربوط به عامل توافق پذیری شخصیت با خشونت زناشویی ($\beta=-0/250, p<0/01$) منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار است. گفتنی است که ضرایب مسیر بین دیگر عامل های شخصیت و خشونت خانگی در سطح ۰/۰۵ معنادار نبود. ضریب مسیر غیر مستقیم بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($\beta=0/249, p<0/01$). براین اساس چنین نتیجه گیری شد که صفات شخصیت رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را میانجیگری می کند. از آنجا که در رابطه بین دو متغیر طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی پنج عامل برون‌گرایی، روان رنجورخویی، تجربه پذیری، توافق پذیری و وظیفه شناسی قرار داشت، بنابراین لازم بود معناداری نقش میانجیگر هر یک از عامل ها به وسیله فرمول پیشنهادی بارون و کنی^۱ به صورت جداگانه معین شود. جدول ۵ معناداری یا عدم معناداری نقش هر یک از عامل های واسطه ای شخصیت در رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را نشان می دهد.

جدول ۵. آزمون معناداری نقش میانجی‌گر صفات شخصیت

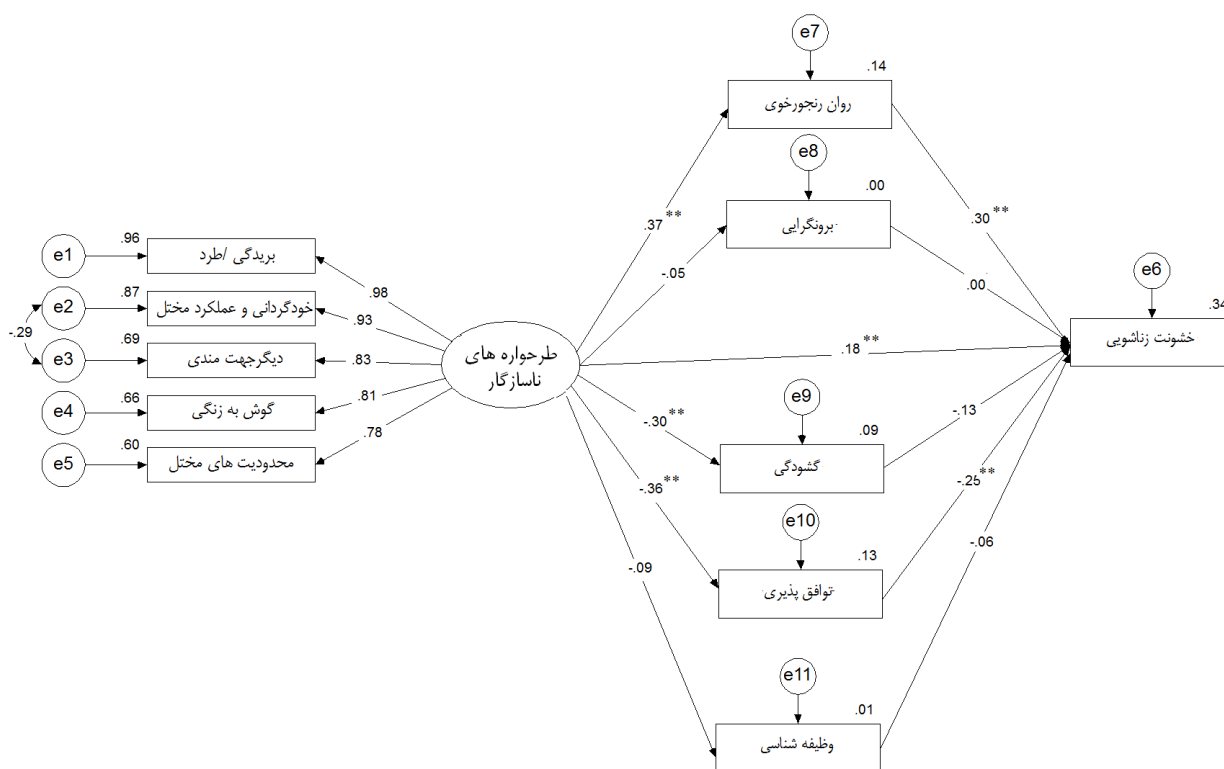
Table 5. Significance test of mediation role of personality traits

Z	مسیر غیرمستقیم		مسیرها
	SE _{ab}	a*b	
۲/۷۳**	۰/۰۸۰۰	۰/۲۱۸۳	طرح‌واره- روان رنجورخوی- خشونت زناشویی
۰/۰۲۰۴	۰/۰۱۴۷	۰/۰۰۰۳	طرح‌واره- برون‌گرایی- خشونت زناشویی
۱/۴۹۶	۰/۰۵۳۰	۰/۰۷۹۳	طرح‌واره - تجربه‌پذیری- خشونت زناشویی
۲/۵۱*	۰/۰۷۰۱	۰/۱۷۸۱	طرح‌واره - توافق‌پذیری- خشونت زناشویی
۰/۵۹۱	۰/۰۱۹۱	۰/۰۱۱۳	طرح‌واره - وظیفه‌شناسی- خشونت زناشویی

جدول ۵ نشان می‌دهد نشان می دهد عامل روان رنجورخویی شخصیت رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی ($Z=2/73, B=0/2183$) را در سطح ۰/۰۱ میانجیگری می کند. همچنین عامل توافق پذیری شخصیت رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی ($Z=2/51, B=0/1781$) را در سطح ۰/۰۵ میانجیگری می کند. گفتنی است که دیگر عامل های شخصیت (برون‌گرایی، تجربه پذیری و وظیفه شناسی) به صورت معنادار رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را میانجیگری نکردند.

$$Z = \frac{ab}{\sqrt{a^2SE_b^2 + b^2SE_a^2 + SE_a^2SE_b^2}}$$

فرمول بارون و کنی

شکل ۱. مدل ساختاری پژوهش در تبیین رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی با میانجی گری صفات شخصیت

بحث و نتیجه گیری:

نتایج پژوهش حاضر نشان داد عامل روان رنجورخویی شخصیت رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را میانجی گری می کند. همچنین عامل توافق پذیری شخصیت رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی را میانجی گری می کند. یافته های پژوهش حاضر در خصوص میانجی گری رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی به واسطه روان رنجورخویی با یافته های حاصل از هینس و سادینو (۱۴)؛ آلوا و همکاران (۱۵)؛ بارلت و اندرسون (۱۶) هم راستاست. یافته های پژوهش حاضر در خصوص میانجی گری رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی به واسطه توافق پذیری با یافته های حاصل از هینس و سادینو (۱۴) و بارلت و اندرسون (۱۶) هم راستا نیست.

در تبیین یافته های حاصل از پژوهش حاضر می توان گفت طرحواره ها ریشه در دوران کودکی و نوجوانی دارند و بعدها ناسازگارانه می شوند زیرا مانع از برآوردن نیازهای هیجانی در آن دوران شده اند (۲۶). زمانی که طرحواره ها فعال می شوند، می توانند بر ادراک، واقعیت و پردازش شناختی فرد اثر بگذارند (۲۷). طرحواره ها موجب سوگیری در تفسیرهای فرد از رویدادها شده و این سوگیری ها خود را به صورت نگرش های تحریف شده، گمانه های نادرست، اهداف و چشمداشت های غیر واقع بینانه نشان می دهند (۲۸). بسیاری از افراد با طرحواره های حوزه بریدگی و طرد دوران کودکی تکان دهنده ای داشته اند و در بزرگسالی تمایل دارند از

برقراری روابط بین فردی نزدیک اجتناب کنند. افرادی که طرح‌واره‌هایشان در حوزه خودگردانی و عملکرد مختل قرار دارد، از خودشان و محیط اطرافشان، انتظاراتی دارند که در توانایی آن‌ها برای تفکیک خود از نماد والدین و دستیابی به عملکرد مستقلانه مانع ایجاد می‌کند. طرح‌واره‌های حوزه دیگرجهت‌مندی به‌طور معمول در خانواده‌هایی به‌وجود می‌آید که کودک را با قید و شرط پذیرفته‌اند و کودک در چنین شرایطی به‌منظور دستیابی به توجه، عشق و پذیرش دیگران باید جنبه‌های مهم شخصیت خود را نادیده بگیرد (۷). خانواده‌ای که حوزه گوش به زنگی و بازداری در آن پرورش می‌یابد، معمولاً تنبیه‌گر، پرتوقع و کمال‌گرا بوده است. افراد دارای طرح‌واره‌های حوزه محدودیت‌های مختل نمی‌توانند به گونه‌ای کارآمد و با کفایت خود را کنترل کنند. تحمل ناکامی در کسب هدف‌های فردی برای این افراد بسیار دشوار است و در صورت ناکامی، به سبک بسیار افراطی هیجان‌های خود را بیان می‌کنند و رفتار تکانشی از خود بروز می‌دهند. خانواده‌ای که حوزه محدودیت‌های مختل در آن پرورش می‌یابد القاکننده حس برتری در کودک هستند (۲۹).

اجتناب از روابط صمیمی، ناتوانی در استقلال از والدین یا همسر در مواقع نیاز، نادیده گرفتن نیازهای خود و همسر در جهت برآوردن نیازهای دیگران، توقع بالا و خودشیفتگی و تکانش‌گری احتمالاً منجر به سرخوردگی، ابراز خشونت یا فراخوانی خشونت از جانب همسر می‌شود. علاوه بر این، روان‌رنجورخویی که احتمالاً در بطن طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شکل می‌گیرد؛ به ویژه والدین تنبیه‌گر و سخت‌گیر که با اعمال نامنعطف قوانین و مقررات در خانواده و بازداری در ارائه گرمی، محبت و پذیرش، طرح‌واره‌های حوزه‌های دیگرجهت‌مندی، گوش به زنگی و بازداری و محدودیت‌های مختل در آن‌ها پرورش می‌یابد به نظر می‌رسد کودک را برای پرورش صفات شخصیتی روان‌رنجورخویی و سبک تفکر روان‌آزرده‌گرا، افسرده و اضطرابی و خودسرزنش‌گری و دگرسرنش‌گری و رفتارهای تکانش‌گرانه آماده می‌سازند. روان‌رنجورخویی در درجه اول فرایندهای درون‌روانی افراد در زمینه روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. کاهش کنترل تکانه‌های عصبی و تمایل به تجربه افکار منفی در افراد روان‌رنجورخو، دنیای درون‌فردی را بیش‌تر از دنیای بیرون‌فردی تحت تأثیر قرار می‌دهد. از دیگر ویژگی‌های افراد روان‌رنجورخو، رفتار نکوهش‌کننده، تحقیرکننده و تدافعی است. افراد روان‌رنجورخو دارای باورهای غیرمنطقی بیش‌تر و انطباق‌پذیری کم‌تری به‌ویژه با همسر خود هستند و به هنگام رویارویی با عوامل تنش‌زا راهکارهای مقابله‌ای نامناسب به‌کار می‌گیرند (۳۰).

توافق‌پذیری نشان‌دهنده ویژگی‌هایی مانند همدردی نسبت به دیگران، کمک به آن‌ها و باور به این‌که دیگران نیز متقابلاً کمک‌کننده هستند، است (۳۱). با این حال، ممکن است توافق‌پذیری از طرح‌واره‌هایی نظیر دیگرجهت‌مندی ناشی شود، به‌طوری‌که فرد بیش‌تر از توان خویش برای ارضای نیازهای دیگران تلاش کند و زمان بگذارد و در دراز مدت به قیمت نادیده گرفتن نیازهای هیجانی، مادی و معنوی خود و همچنین همسر و فرزندان تمام شود. در چنین شرایطی سرخوردگی نیازهای همسر منجر احتمالاً منجر به تعارض و پرخاشگری و فراخوانی خشونت می‌شود. نتایج پژوهش حاضر در خصوص میانجی‌گری رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خشونت به‌واسطه توافق‌پذیری با پژوهش‌های پیشین هم‌راستا نبود که شاید بتوان آن را با نگاهی بر فرهنگ ایرانی و لزوم توافق‌پذیری و سازگاری در خانواده‌های زوجین که گاهاً به تعارض منجر می‌شود تبیین کرد.

هر پژوهشی اگرچه در ماهیت به دنبال ارتباط بین عوامل و میزان تأثیر آن است. به هر حال در بطن خود یک مجموعه محدودیت‌هایی را خواهد داشت. نمونه پژوهش حاضر به دلیل عدم همکاری مسئولین آموزش و اساتید به‌صورت در دسترس انتخاب شد از این‌رو پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های نمونه‌برداری تصادفی استفاده شود. برپایه نتایج حاصل از پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود در کاهش و درمان تعارض‌های زناشویی به‌ویژه خشونت بر طرح‌واره‌های ناسازگار زوجین و تظاهرات ناشی از صفات شخصیتی آن‌ها تمرکز شود.

منابع:

1. Aftab R, Karbalaee Mohammad Meigouni A, Taghiloo S. The mediating role of emotion regulation strategies in relationship between borderline personality and conjugal violence. *Journal of Applied Psychology*. 2015;8(32):7-27. (Persian)
2. Pournaghash-Tehrani S. The Role of Beliefs, Attitudes and Adverse Childhood Experiences in Predicting Men's Reactions Towards Their Spouses' Violence. *Journal of Family Violence*. 2011;26(2):93-9.
3. Ali PA, Naylor PB. Intimate partner violence: A narrative review of the biological and psychological explanations for its causation. *Aggression and Violent Behavior*. 2013;18(3):373-82.
4. Bair-Merritt MH. Intimate Partner Violence. *Pediatr Rev*. 2010;31:145-50.
5. Shorey RC, Elmquist J, Anderson S, Stuart GL. Early Maladaptive Schemas and Aggression in Men Seeking Residential Substance Use Treatment. *Personality and individual differences*. 2015;83:6-12.
6. González-Jiménez AJ, Hernández-Romera MdM. Early Maladaptive Schemas in Adolescence: A Quantitative Study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014;132:504-8.
7. Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. *Schema Therapy: A Practitioner's Guide*. New York: Guilford Press; 2003.
8. Corral C, Calvete E. Early maladaptive schemas and personality disorder traits in perpetrators of intimate partner violence. *The Spanish journal of psychology*. 2014;17:E1.
9. Bahrami Ehsan H, Bahramizadeh H. Early Maladaptive Schemas and Agreeableness in Personality Five Factor Model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2011;30:547-51. (Persian)
10. Carr SN, Francis AJ. Early maladaptive schemas and personality disorder symptoms: An examination in a non-clinical sample. *Psychology and psychotherapy*. 2010;83(4):333-49.
11. Thimm JC. Personality and early maladaptive schemas: a five-factor model perspective. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*. 2010;41(4):373-80.
12. Smith SS, Kihlstrom JF. When Is a Schema Not a Schema? The "Big Five" Traits as Cognitive Structures. *Social Cognition*. 1987;5(1):26-57.
13. Briley DA, Tucker-Drob EM. Broad bandwidth or high fidelity? Evidence from the structure of genetic and environmental effects on the facets of the five factor model. *Behavior genetics*. 2012;42(5):743-63.
14. Hines DA, Saudino KJ. Personality and intimate partner aggression in dating relationships: the role of the "Big Five". *Aggressive behavior*. 2008;34(6):593-604.
15. Ulloa EC, Hammett JF, O'Neal DN, Lydston EE, Leon Aramburo LF. The Big Five Personality Traits and Intimate Partner Violence: Findings From a Large, Nationally Representative Sample. *Violence and victims*. 2016;31(6):1100-15.
16. Barlett CP, Anderson CA. Direct and indirect relations between the Big 5 personality traits and aggressive and violent behavior. *Personality and Individual Differences*. 2012;52(8):870-5.
17. Trevillion K, Oram S, Feder G, Howard LM. Experiences of domestic violence and mental disorders: a systematic review and meta-analysis. *PloS one*. 2012;7(12):e51740.

18. Sulak TN, Saxon TF, Fearon D. Applying the Theory of Reasoned Action to Domestic Violence Reporting Behavior: The Role of Sex and Victimization. *Journal of Family Violence*. 2014;29(2):165-73.
19. Rasoulilian M, Habib S, Bolhari J, Hakim Shooshtari M, Nojomi M, Abedi S. Risk Factors of Domestic Violence in Iran. *Journal of Environmental and Public Health*. 2014;2014:1-9.
20. Krebs C, Breiding MJ, Browne A, Warner T. The Association Between Different Types of Intimate Partner Violence Experienced by Women. *Journal of Family Violence*. 2011;26(6):487-500.
21. Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. 2nd ed. New York & London: Guilford press; 2005.
22. Straus MA, Hamby SL, Boney-McCoy S, Sugarman DB. The revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development & preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*. 1996;17:283-316.
23. Panaghi L, Dehghani M, Abbasi M, Mohammadi S, Maleki GH. Investigating Reliability, Validity and Factor Structure of the Revised Conflict Tactics Scale. *Journal of Family Research*. 2011;7(25):103-17. (Persian)
24. Waller G, Meyer C, Ohanian V. Psychometric Properties of the Long and Short Versions of the Young Schema Questionnaire: Core Beliefs Among Bulimic and Comparison Women. *Cognitive Therapy and Research*. 2001;25(2):137-47.
25. Sadooghi Z, Aguilar-Vafaie ME, Rasoulzadeh Tabatabaie K, Esfahanian N. Factor Analysis of the Young Schema Questionnaire-Short Form in a Nonclinical Iranian Sample. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2008;14(2):214-9.
26. Guner O. Psychometric Properties and Normative values of Early Maladaptive Schema Questionnaires Set for Children and Adolescents (SQS). *Clinical psychology & psychotherapy*. 2017;24(2):534-54.
27. Cormier A, Jourda B, Laros C, Walburg V, Callahan S. [Influence between early maladaptive schemas and depression]. *L'Encephale*. 2011;37(4):293-8.
28. Ovisi A. Comparative study of early maladaptive schemas of opium dependence and non-dependence men. *Journal of fundamentals of mental health* 2012;14(54):164-71. (Persian)
29. Salavati M, Yeke Yazdandoost R, Kavyani H. Schema Therapy: Clinician Guide for Clinical Psychologist 1st ed. Tehran: Danjeh; 2010. (Persian)
30. Chehreh H, Ozgoli G, Abolmaali Kh, Nasiri M. The relationship between personality traits and marital satisfaction based on five factors model of personality: A systematic review. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*. 2018;22(5):121-32.
31. Kohi S, Etemadi O, Fatehizadeh M. The Relationship between Personality Characteristics, General Health, Contextual Factors, and Marital Dissatisfaction of Couples. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*. 2014;4(1):71-84. (Persian)